BIJLAGE 7: NOTITIE HOE WERKT DE GEMEENTEPOLIS?

De Gemeentepolis is een collectieve zorgverzekering voor minimahuishoudens. In de Participatiewet is vastgelegd dat een gemeente een Gemeentepolis kan aanbieden aan inwoners met een laag inkomen. Wat een laag inkomen is, bepaalt de gemeente. In Zutphen is dat 130% van de bijstandsnorm(en). Een Gemeentepolis bestaat uit de basiszorgverzekering en een aanvullende verzekering. De gemeente sluit een contract af met een zorgverzekeraar die de Gemeentepolis in de gemeente wil uitvoeren. Uitgangspunt zijn de reguliere pakketten van de betreffende zorgverzekeraar. De pakketten van de Gemeentepolis kennen extra vergoedingen boven op de vergoedingen van de reguliere pakketten en vergoeden meestal 100% van de kosten (tot een maximum bedrag). De verzekeraar geeft een korting op de premie van de basisverzekering en de aanvullende verzekering. De gemeente betaalt een bijdrage in de premie(s). De gemeente bepaalt hoe hoog deze bijdrage is. Daarnaast betalen de meeste gemeenten een bijdrage in de verzekering van het verplicht eigen risico. Door de bijdragen en kortingen is de Gemeentepolis uitgebreider dan de reguliere pakketten van de betreffende verzekeraar én goedkoper.

De Gemeentepolis heeft haar ‘roots’ in het gemeentelijke armoedebeleid (bijzondere bijstand voor medische kosten). De Gemeentepolis heeft zich inmiddels ontwikkeld tot een instrument dat het integrale sociale domein ondersteunt. De basis wordt gevormd door het compenseren van inwoners voor hun meerkosten aan zorg en ondersteuning, een gemeentelijke verantwoordelijkheid die fors is toegenomen met de decentralisatie van inkomensregelingen voor chronisch zieken en gehandicapten in 2015. Deze decentralisatie is door de meeste gemeenten ingevuld door binnen de Gemeentepolis het verplicht eigen risico te verzekeren. Daarnaast kan de Gemeentepolis een belangrijke rol vervullen bij onder andere schuldhulpverlening en gezondheidsbevordering.

Nagenoeg alle Nederlandse gemeenten bieden hun inwoners een Gemeentepolis aan (2021: 95%). Dit instrument draagt op meerdere manieren bij aan gemeentelijke doelstellingen in het brede sociale domein:

Compenseren van zorgkosten

Gemeenten hebben de verantwoordelijkheid om mensen met een laag inkomen en/of hoge zorgvraag te compenseren voor hun zorgkosten. Dit gebeurt sinds jaar en dag op grond van gemeentelijk armoedebeleid maar is nog relevanter geworden met decentralisatie van inkomensregelingen voor chronisch zieken en gehandicapten. De gemeentepolis maakt het mogelijk om zorgkosten voor mensen met een lage (basisvariant) dan wel hoge (uitgebreide variant) gericht te compenseren.

Verbeteren verzekeringspositie van kwetsbare inwoners

Mensen met een laag inkomen zijn gemiddeld genomen minder goed verzekerd tegen zorgkosten. Andersom zijn mensen met hoge zorgkosten financieel niet altijd in staat om zich afdoende te verzekeren. Met de gemeentepolis kunnen gemeenten mensen met een laag inkomen en/of hoge zorgvraag een passende zorgverzekering bieden. Bovendien geven

de meeste zorgverzekeraars korting op de basis- en aanvullende zorgverzekering als onderdeel van de gemeentepolis.

Verschuiven van budget: van uitvoering naar inhoud

Maatwerkoplossingen vanuit Wmo en bijzondere bijstand voor medische kosten vragen relatief veel uitvoeringscapaciteit. En daarmee budget wat niet direct ten goede komt aan de aanvrager. Gemeenten zetten de Gemeentepolis in als 'voorliggende voorziening' die de meest aangevraagde zorg(kosten) vergoed. Hiermee wordt het aantal aanvragen voor medische kosten teruggebracht en gaat minder budget op aan uitvoeringslasten.

Vermindering schuldenproblematiek

Juist mensen met een laag inkomen dreigen zich beperkt te verzekeren, waardoor (onverwacht) hoge kosten voor zorg of het eigen risico niet betaald kunnen worden. Dan dreigt royement van de aanvullende verzekering of zelfs instroom in de bestuursrechtelijke premieheffing. Met de Gemeentepolis kan dit voorkomen worden: een passende verzekering voor al dan niet verwachte zorgkosten wordt toegankelijker dankzij een bijdrage van de gemeente in de premie. Daarnaast houden veel gemeenten zorgpremies in op de uitkering van bijstandsgerechtigden. Ook hiermee wordt het risico op wanbetaling en dus schulden beperkt. Ten slotte kunnen mensen in het wanbetalersregime uitstromen naar de Gemeentepolis, als gemeenten en zorgverzekeraars hierover afspraken maken.

Verbinden van de zorgverzekeraar aan de domeinen preventie, re-integratie en participatie

De Gemeentepolis biedt de mogelijkheid om de zorgverzekeraar te verbinden aan gemeentelijke doelstellingen in het sociale domein, niet alleen qua armoedebeleid (van oudsher) maar ook op terreinen als preventie (gezondheidsbevordering), re-integratie en participatie. De gemeentepolis legt de 'brug' naar organisatie en financiering van de zorgverzekeraar.